

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3753/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Pkf.20.736/2024/9. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Kalmár László György (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszát a Veszprémi Törvényszék 2.Pkf.20.736/2024/9. számú – a Veszprémi Járásbíróság 25.Pk.50.142/2024/13. számú végzését megváltoztató – jogerős és egyben végleges végzésével szemben terjesztette elő, s kérte a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a járásbíróság és a törvényszék által megállapított tényállása szerint az indítványozó, mint kérelmező, és a kérelmezett 2010. május 27-én a bíróság által jóváhagyott egyezséget kötöttek, amelyben rendezték a közös gyermekükkel való kapcsolattartást. Egyebek között a felek megállapodtak abban, hogy a gyermek átadásának és visszavételének helye a kérelmezett mindenkori lakóhelye. Ezt követően peres eljárás indult a felek között a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése és a kapcsolattartás megváltoztatása iránt 13.P.20.687/2022. számon, mely perben a bíróság 2022. december 5. napján 91. sorszám alatt előzetesen végrehajtható ideiglenes intézkedést hozott a kapcsolattartás tárgyában.
- [3] A kérelmező kérelemmel élt a 2023. szeptember 9-én és 10-én elmaradt folyamatos kapcsolattartás végrehajtása iránt, egyben utazási költsége megtérítését is kérte. A Veszprémi Járásbíróság 2024. május 22-én kelt 25.Pk.50.142/2024/13. számú végzésével az indítványozó kérelme nyomán elrendelte a Fővárosi Törvényszék 54.Pkf.630.509/2023/9. számú végzésével felülbírált, a Budapest II. és III. Kerületi

Bíróság 13.P.20.687/2022/91. számú végzésével szabályozott, a kérelmező, valamint a gyermeke között 2023. szeptember 9-én és 10-én elmaradt folyamatos kapcsolattartás végrehajtását; felhívta a kérelmezettet, hogy az elmaradt kapcsolattartás pótlásának a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb 2024. szeptember 7-ig pótolja. A végzés költségről és illeték megfizetéséről is szól, valamint felhívást is tartalmaz a kérelmező felé, továbbá figyelmeztetést a kérelmezett számára.

- [4] Az elsőfokú végzés ellen mindkét fél fellebbezett. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, a kérelmező kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmét elutasította, a kapcsolattartás pótlására, a kérelmező és a kérelmezett felhívására, a kérelmezett figyelmeztetésére vonatkozó, valamint a kérelmezettet költség és eljárási illeték megfizetésére kötelező további rendelkezéseit mellőzte. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a kérelmező a 2023. szeptember 9-én és 10-én esedékes kapcsolattartás végrehajtását a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 13.P.III.20.687/2022/91. számú végzésére hivatkozva kérte. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt folyamatban volt per ugyanakkor az eljárás adatai szerint 2024. február 5-én jogerősen megszűnt, melynek következtében az e perben 91. sorszám alatt hozott ideiglenes intézkedés hatályát veszítette. Egyetértett ezért a másodfokú bíróság a kérelmezett azon hivatkozásával, hogy végrehajtani kizárólag hatályos végzést lehet. A végrehajtani kért határozat hatályvesztése miatt okafogyottá vált a kérelmezett magatartásának vizsgálata, amiért az erre vonatkozó indokolást a másodfokú bíróság mellőzte. Az előbbieket miatt a másodfokú bíróságnak mellőznie kellett a költségviselésére kötelező elsőfokú rendelkezést, illetve az elsőfokú végzés további rendelkezéseit is.
- [5] Az indítványozó – az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására kiegészített – indítványa szerint a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenes. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Az indítványozó szerint továbbá a támadott bírói döntés az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 8. cikk (1) bekezdésével, illetve 13. cikkével is „szembefordul”. Az indítványozó álláspontja szerint a jogerős döntés sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert szerinte a bíróság önkényesen, indoklás és jogszabályhely meghivatkozása nélkül alkalmazta a jogot, az indoklási kötelezettségének nem tett eleget, továbbá sérelmezte az eljárás indokolatlan elhúzódását, illetve a döntés visszaható hatályú utólagos jogfosztását eredményezi, a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik. Állította, hogy az eljárás összességében vizsgálva méltánytalan, súlyosan igazságtalan, és nem tisztességes. Az indítványozó állítása szerint a jogerős végzés sérti továbbá az apa-gyermek kapcsolattartásának sérelme okán a családi élethez való jogát.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [7] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett jogerős végzéssel zárult ügyben kérelmező volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [8] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható jogerős végzést támadta.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói döntés alaptörvény-ellenességét állította az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján. Ennek kapcsán jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Az Alkotmánybíróság ekként a bírói döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel

{3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4], 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság rámutatott már arra, hogy „[a] bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik a testület hatáskörébe”. „Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...]” {ld. először: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}

- [11] A vizsgált ügyben eljáró bíróság indokolásában bemutatta döntése indokát {Veszprémi Törvényszék 2.Pkf.20.736/2024/9. számú végzése [20]-[26]}. A másodfokú bíróság a támadott jogerős végzésében rámutatott, hogy a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajthatóságának vizsgálata során abból kellett kiindulnia, hogy az indítványozó a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság P.20.687/2022/91. sorszám alatti ideiglenes intézkedésének végrehajtását kérte. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy az adott 91. sorszám alatti ideiglenes intézkedés 2024. február 5-én hatályát veszítette, végrehajtani pedig kizárólag hatályos végzést lehet, melynek következtében a 91. sorszám alatti ideiglenes intézkedés végrehajtását az elsőfokú bíróság tévesen rendelte el. Erre tekintettel kellett a másodfokú bíróságnak az elsőfokú döntést megváltoztatnia, s kellett az indítványozó kérelmét e tekintetben elutasítania. Továbbá a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az indítványozó által hivatkozott másik döntés, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 20.P.III.25.134/2009/71. sorszámú végzése nem ideiglenes intézkedést tartalmazott, s emiatt az a per befejeződésével nem veszítette hatályát. {lásd: Veszprémi Törvényszék 2.Pkf.20.736/2024/9. számú végzése [21]} A törvényszék végzése a kérelmező és a kérelmezett beadványaiban előadottakat értékelése látókörébe vonta, a végzés indokolása tartalmazza, hogy milyen tényállás alapján, milyen jogszabályokat kell alkalmazni az adott esetben. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó a jogerős végzést, illetve a jogerős végzés fentiekben hivatkozott érvelését vélte olyannak, mint ami a családi élethez való jogát sérti, illetve ami szerinte több szempontból is a tisztességes eljáráshoz való jogát sértő jogalkalmazásnak minősül. Az indítványozónak jelen alkotmányjogi panasz beadványában előadott érveit illetően mindazonáltal az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok (alkotmányjogi panasz, illetve a támadott bírói döntések) alapján arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel. Szakjogi, tényállási, törvényértelmezési kérdés az, hogy a Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 13.P.20.687/2022/91. számú végzésével szabályozott kapcsolattartás végrehajtása elrendelésének a feltételei az első- és másodfokú végzés meghozatalakor fennálltak-e.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az eljárás indokolatlan elhúzódása miatt is a tisztességes eljáráshoz való jogába ütközőnek tartotta a támadott jogerős végzést. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán rámutat arra, hogy a bírósági polgári

nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 22/C. § (1) bekezdése értelmében a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásának elrendelése tárgyában előterjesztett kérelmek elbírálása során a bíróság soron kívül jár el. Az Alkotmánybíróság mindazonáltal kiemeli, hogy az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog sérelme az Alkotmánybíróság eljárásában nem orvosolható, ugyanis az Alkotmánybíróság hatásköre kizárólag a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására és az ezzel szükségszerűen együttjáró megsemmisítésére terjedhet ki, mely jogkövetkezmény nem enyhíti, illetőleg nem orvosolja a bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket {lásd például: 3161/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [43]; 3270/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [26]}, hanem ellenkezőleg, a támadott bírói döntés megsemmisítése csak az eljárás további elhúzódásához vezetne. Különösen igaz ez jelen esetben, ahol már az elsőfokú végzés meghozatalának időpontjában sem volt az indítványozó kérelmében megjelölt határozat végrehajtható, ekként a támadott bírói döntéstől tartalmában eltérő döntés egy esetleges megismételt eljárásban sem volna meghozható. Annak megítélése, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy egyébként észszerű időn belül került-e eldöntésre, az ügy egyedi körülményeire, valamint az eljárás soron kívüliségére tekintettel az adott pert jellemző törvényességi szakkérdés, melynek megítélése nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe {lásd például: 3035/2023. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [14]; 3270/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [26]}, hanem önálló bírósági eljárás tárgya lehet. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás elhúzódásából fakadó esetleges igényét (annak megalapozottsága esetén) külön bírósági eljárásban érvényesítheti.

- [13] Mindezt figyelembe véve nem állapítható meg, hogy a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelése iránti nemperes eljárásban hozott, támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdése merült volna fel. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem volt megállapítható, hogy a támadott bírói döntéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [14] A fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró